

51. SAVARIA URBANISZTIKAI NYÁRI EGYETEM

ÉS

8. TERVEZŐ TÁBOR

A JÖVŐ EMLÉKEZETE

Az emberiség – amióta ismeretünk van erről - mindig kutatta a jövőt, szeretne volna tudni, hogy alakul a sorsa. Az ókori görög Delphoi híres jóshely volt – a hozzá vezető úton az emlékeztető felirattal: Gnóthi szeauton! – Ismerd meg önmagad! Ma is hasonló a helyzet: filmek és regények szólnak a „vissza a jövőbe” témában, Clarke – A 2001 Űrodisszeja szerzője – egy másik könyvének A jövő körvonalai címet adta. Ebben előbb visszanez a múltba, elemzi a tudományos felfedezések előreláthatóságát, a tudományos gondolkodás újdonságokkal szembeni – gyakran tapasztalható – fenntartását, gyanakvását, s utána néz előre. Évtizedekkel később olvasva látható, hogy mennyire nehéz előre látni, érzékelni a változások irányát. Ugyanakkor azt is láthatjuk, hogy sok ősi könyvben találhatunk olyan leírásokat, amelyek jóval később bekövetkeztek. Felmerül a kérdés, vajon miként „tudhattak” valamit is ezekről a dolgokról; olyként merül fel, mintha emlékeznének ezekre a dolgokra – valamiféle ősemlekezet sejthető mögöttük. A saját életünkben is tapasztalhatjuk, hogy gyakran legmerészebb terveink, elképzeléseink is emlékképeken alapulnak.

Az emberiség több mint fele immár városokban él, számarányuk egyre növekszik. A fejlettnek nevezett világban, pl. az EU országaiban ez az arány meghaladja a 70%-ot, egyes tagállamokban eléri a 80%-ot. A világháló terjedésével a '90-es évek elején felröppent a gondolat: a világ egyetlen nagy faluvá válik, sőt még inkább tanyarendszerré – mivel a hely úgymond elveszítette jelentőségét. Ez a blikkfangos gondolat néhány év alatt szertefoszlott (állapította meg Kunszt György egy évtizeddel később): elég egy-egy gigaberuházásra gondolni, s érzékeljük, hogy építők mindent megtesznek annak érdekében, hogy azt a helyet nevezetessé, egyedivé tegyék, vonzóerejét növeljék.

A jövőt nem látjuk, de azt sejtjük, hogy mit tartunk ma fontosnak, mi felé keressük a fejlődés kívánatos és célszerű irányát, s azt is érzékeljük eléggé pontosan (bár viták közepette), hogy mi vesz el (akár örökre), s válik jó esetben emlékezetté.

Ennek a témacsokornak szenteljük az ideit, 51. Savaria Urbanisztikai Nyári Egyetemet. Geográfusok, építészek, közgazdászok, településmérnökök, művészettörténészek lesznek az előadók között. Elsőként a nemzetközi és a hazai trendekről kapunk átfogó képet, majd városvíziók villannak fel. A következő napokban a jövő útjának tűnő Smart City, Green City témái elevenednek meg, majd arról hallunk előadásokat, hogy miről mesélnek a házak, mi marad meg – várhatóan – a régmúlt, a tegnap és ma városépítéséből, építészetéből.

Nem feledkezhetünk meg az olyan aktualitásokról, mint a települési arculati kézikönyvek (TAK) országos felméréseiről sem: a dokumentált és érzékelt építészeti, települési értékeinknek egy része holnapra már emlékké válik. Hogyan használhatjuk ezt a heroikus munkával létrejött óriási adathalmazt.

PROGRAM

8. Tervező Tábor

2018. augusztus 03. – 2018. augusztus 05.

Helyszín: Szombathely

„VÁROSKAPUK”

A 2018-as tervtábor fókuszpontja Szombathely Városkapui. A tervtábor keretében a résztvevők feladata közösen elkészíteni a Szombathelyre vezető utak „városkapuinak” koncepcionális tervét, amely mind a turizmus (aktív turizmus) mind a térségben lakó polgárok (lakókörnyezet minőség növelése) számára megteremtheti e lehetőségek közhasználatú térbeli kínálatát. A tervtábor résztvevői csoportmunkában, a szervezők irányítása és támogatása mellett területi koncepciót készítenek a város számára az első benyomást meghatározó terek rendszerére vonatkozóan. Ezekhez a terekhez ill. hálózatokhoz kapcsolódóan meghatározzák azok funkcióit és kialakításukhoz rövid akcióterveket is készítenek a fejlesztési, szabályozási és egyéb teendőkre vonatkozóan. Opcionálisan egy-egy területhez fizikai objektum előzetes látványtervét is elkészíthetik a résztvevők.

1. nap – 2018. augusztus 06. – A városok jelenének jövője

Helyszín: Megyeháza Díszterme (Szombathely, Berzsenyi tér 1.)

Az első nap a köszöntéseké, s a felvetett kérdés szárnyra bocsátásáé. Települési szempontból az emberiség történetében 2007 jelentette a fordulópontot, ugyanis innentől kezdve az emberiség több mint fele városokban él. Ez a tendencia a jövőben is folytatódik, így elmondható, hogy egyre inkább városi világban élünk. Jelenleg a Föld szárazföldi területeinek 2%-át foglalják el az emberi települések és az infrastruktúra, a népesség növekedésével, valamint az urbanizáció folytatódásával ez a szám 2050-ig megduplázódhat. A városok pedig – a nagy népességkoncentráció révén – fokozott terheket rónak a környezetre mind input, mind pedig az erőforrások hasznosítása után keletkezett végtermékek tekintetében. Vajon milyen válaszokat tud adni a műholdas, digitális, behálózott, a fenntarthatóságot és a klímavédelmet is szem előtt tartó 21. század a folyamatosan újratermelődő urbanisztikai kérdésekre, és hol van mindebben Magyarország helye?

09.30 – 11.00 *Megérkezés, regisztráció*

11.00 – 11.30 *Ünnepélyes megnyitó*

11.30 – 12.00 Berki Márton (geográfus, PhD, ELTE) **A világ urbanizációs trendjei**

12.00 – 14.00 *Ebédszünet*

14.00 – 14.30 Bajmócy Péter (geográfus, PhD, Szegedi Tudományegyetem) **A magyar településrendszer és a települések jövője**

14:30 – 15.00 Jankó Ferenc (geográfus PhD, ELTE, Soproni Egyetem) **Városfejlesztési modellek egykor és most - kritikai perspektívák**

15:00 – 15:30 Kádár Bálint (építésmérnök a BME Urbanisztika Tanszékén tanársegéd, a Kortárs Építészeti Központ (KÉK) vezetője)

15.30 – 16.00 *Kávészünet*

16.00 – 17.00 A nap összefoglalása, hozzászólások

17.00 – 19.00 *Vacsora*

2. nap – 2018. augusztus 07. – A jövőnk jelene: zöld városok és okos városok

Helyszín: ELTE SEK B épület Tanácsterem (9700 Szombathely, Károlyi G. tér 4.)

A második nap témája a városok jövőbe mutató jelenének körbejárása. Az előrejelzések szerint a technológiai változások 2050-re egy város egész működését átalakítják, de egyes elemeinek már most is szemtanúi vagyunk, hiszen sorra terjednek a különböző smart city megoldások, a jövőben pedig minden bizonnyal még nagyobb előrelépést fogunk tenni a különböző folyamatok optimalizálása érdekében. Előtérbe kerülnek a zöld városok, mivel a nagyvárosokban koncentrálódik a környezeti terhelés, ezért még hangsúlyosabbá válik a zöldfelületek terjedése, az épületek felületén is. Egyre elterjedtebbé válik az okos infrastruktúra a városokban: már elkezdődött az a folyamat, melynek célja, hogy minden közszolgáltatás mérhető és nyomon követhető legyen, ez a jövőben kiteljesedik, és integrált rendszerek irányítják majd a város működését a vízellátástól kezdve a közvilágításon keresztül a közlekedésig és a levegőminőségig számos területen. Ezeket a kérdéseket járjuk körbe a nyári egyetem második napján.

- 9.00 – 9.10 Bevezető
- 9.10 – 9.40 Lados Mihály** (közgazdász, kandidátus, RKK Győr) **Okos város 1.**
- 9.40 – 9.55 Hozzászólások
- 9.55 – 10.25 Barsi Boglárka dr.** (RKK Győr) **Smart City, mint városfejlesztési modell a Felső-Dunántúl nagyvárosaiban**
- 10.25 – 10.40 Hozzászólások
- 10.40 – 11.00 Kávészünet
- 11.00 – 11.30 Kulcsár Sándor Okos város 3.**
- 11.30 – 11.45 Hozzászólások
- 11.45 – 14.00 Ebéd
- 14.00 – 14.10 Bevezetés
- 14.10 – 14.40 Dömötör Tamás** (tájépítész) **Green City program (terv és eredmények)**
- 14.40 – 14.55 Hozzászólások
- 14.55 – 15.10 Kávészünet
- 15.10 – 15.40 Tatai Zsombor** (tájépítész, BFVT) **Green City 2.**
- 15.40 – 16.00 Hozzászólások
- 16.00 – 16:30 **Kuhn András** (tájépítész, városi főkertész, Debrecen) **Zöldfelületi információs rendszer kiépítése Debrecenben**
- 16.30 – 17.00 Hozzászólások, nap zárása
- 17.00 – 19.00 Vacsora
- 19.00- Osskó Judit filmje/i

3. nap – 2018. augusztus 08. – Múltunk jövője

Helyszín: ELTE SEK B épület Tanácsterem (9700 Szombathely, Károlyi G. tér 4.)

Harmadik témája az ez évi nyári egyetemnek a „Múltunk jövője” címet viseli. Történeti épületeinket és városrészeinket sok tényező veszélyezteti az energiatudatosságtól az építési láz sokféle hevületéig. Az elmúlt időszakban láthattuk, hogy a hőszigetelő ablakok minként változtatják meg történeti (nem védett) épületeinket, a falak hőszigetelése a gazdag részletképzésű és a külföldiek által megcsodált épületeinket alakíthatják át végzetesen. A lakásépítési támogatási rendszer is az új építésű lakások vételét, építését támogatja a legerőteljesebben. Gyakran az építetők sem tudnak mit kezdeni a régi épületekkel. ezzel egyidejűleg újabb „társadalmi igény” szemtanúi lehetünk szerte Európában: az elpusztult, megsemmisült épületek újjáépítése iránti vágnak és politikai szándéknak. Megtalálja-e a műemlékes és építész szakma a szakmai elveknek és a politika elvárásainak egyaránt megfelelő szűk ösvényt?

9.00 – 9.10 Bevezető

9.10 – 9.40 Dr. Mátay Mónika (történész PhD, ELTE) **Mesélő házak (a város emlékezete)**

09.40 – 09.55 Hozzászólások

09.55 – 10.25 Ferkai András (építész PhD, MOME) **A közelmúlt építészetének veszteségei és veszélyeztetett értékei**

10.25 – 10.40 Hozzászólások

10.40 – 11.00 Kávészünet

11.00 – 11.30 Entz Géza dr. (művészettörténész) **Védett épített örökségünk jövője**

11.30 – 11.50 Hozzászólások

11.50 – 13.50 Ebéd

13.50 – 14.00 Bevezető

14.10 – 14.40 Jambrik Imre (áll. főépítész, Debrecen) **A TAK és a településképi rendeletek tapasztalatai Hajdú-Bihar és Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében**

14.40 – 14.55 Hozzászólások

14.55 – 16.10 Kávészünet

16.10 – 16.40 Fajcsák Dénes (építész, Eger) **Falvaink emlékké váló építésze (A TAK Heves megyei tapasztalatai alapján)**

16.40 – 16.55 Hozzászólások

16:55 – 17:25 Kassai-Szoó Dominika (építész) & **Kedves Zsófia** (tájépítész) **A települési arculati kézikönyvek haszna és a folytatás építész és tájépítész szemmel**

17.25 – 17.40 Hozzászólások

17:40 – 18:00 záró előadás (zárszó): **Körmeny Imre**

18.00 - Vacsora

4. nap – 2018. augusztus 09. – Tanulmányút

Helyszín: Bécs (Ausztria), Aspern Seestadt

Bécs külső részén, a 22. kerületben a régi reptér helyén - Johannes Tovatt svéd építész beépítési terve alapján - új városrész épül. A 20 év alatt megvalósuló projekt egész Európa egyik legnagyobb városfejlesztési beruházása. A 3 részből álló, végül 20 ezer lakosú új település első egysége készült el. Az U-Bahn (metro) meghosszabbítása - amelyikkel Bécs központjába lehet jutni - az első létesítmények között valósult meg 2013-ban. 2018 decemberére elkészül az S-Bahn vonala Wiener Hauptbahnhof-ig. A terület déli határán épült fel az Opel-gyár, amelyik az itt lakók nagy részének is munkahelyet ad. A "névadó" tó pedig rekreációs területként szolgál, de úgy keletkezett, hogy az építkezésekhez innen biztosították a kavicsot. A várost a "Smart City" szellemében minden elemében megterveztek, hogy minél kisebb legyen a környezetszennyezés és élhetőbb legyen. A város fűtését geotermikus erőműről biztosítják. Helyben több ezer munkahely létesül, különböző tevékenységi körökben. A lakosság összetétele kor, foglalkozás, származás szerint is szabályozott, hogy elkerüljék a lakótelepekre korábban jellemző egysíkúságot és hullámeffektusokat.)

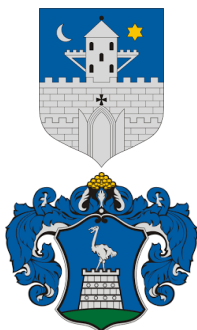
Programunkat támogatja:

Magyar Művészeti Akadémia

Nemzeti Kulturális Alap

Szombathely Megyei Jogú Város

Vas megye

Vas Megyei Építész Kamara

Magyar Urbanisztikai Társaság

Fiatallurbanisták Tagozata